

TRUBA

STUDENTSKI LIST STEVILKA 1

LETNIK XXI CENA 1 DIN.

LJUBLJANA 10. X. 1971

otroci sveta združimo se!

Prihaja čas, ko je to potrebno.

Prišel je čas, ko moramo pozabiti sokove matrinega mleka, trdo roko vzgajajočega očeta.

Prišel je čas splošnega otroškega upora, krvavih spopadov, napadov, umikov, bojev in bitk. Zdaj gre zares.

Za nami je leto priprav, raziskovanj, preskusov. Pred nami je svetla prihodnost.

Svet počiva na mladih.

To ni klic rojevajočega se biološkega razizma, to je krvava resnica.

Svet počiva na mladih (sic).

Ne dajmo mu miru. Naj ne počiva. Naj mu pot lije po zardelih licih. Naj se mu tresejo hlače in brada. Naj mu ožulijo roke. Ne bomo mirovali.

Naš največji sovražnik je vsesplošni paternalizem. Naš največji prijatelj smo mi sami. Združimo se, delajmo skupaj, igraymo se skupaj, ljubimo se skupaj. Naše orožje smo mi. Cirkus.

Čitajmo Jerry Rubina, jejmo klobase, sledimo horoskope. In uživajmo sveži slovenski zrak.

Sedanji trenutek študentskega gibanja?

Ima gibanje trenutek? ! Je gibanje študentsko? !

Zakaj bi o tem sklepali, govorili, odločali drugi? Mi živimo to, mi bomo živeli to. Vsak na svoj način, s svojimi nogami, ušesi.

Potem razumimo ta prostor kot poziv. Poziv na udeležbo, poziv za sodelovanje.

Mi smo utrjeni, naši življenjski sokovi so grenki, roke tresoč. Toda nočemo oditi. Oklepamo se svojih mest, položajev, stališč, trdno smo prepričani da smo najboljši, nezamenljivi — sploh da nam ni enakih, podobnih, vrednih.

Kaj še čakate? Pridite, pridrvite! Pometite z nami. Zmečite nas, pomendrajte. Kot množice srditih mravelj pobijte svojo matico, razdrite svoje rojstno gnezdo, porušite svoje mravljišče.

Ne verjemite nam — samozvanim voditeljem študentskega gibanja, lastečih si edino in zveličavno nalogo prosvetliti, reševati zapeljane duše. Ne verjemite nam — študentskemu časopisu — mi pišemo našo resnico, vi imate svojo.

Ne verjemite — študentsko gibanje preteklega leta že razprodajajo, dražijo, kujejo dobičke — ne pustite tega, naredite si svoje, sebi lastno!

Naslednje leto je vaše, ne naše — mi bomo le bedni opazovalci, spremljevalci vaše burje, piša, ki bo pometal, viharja, ki dviguje. Predvsem pa — na tem ljubem svetu ni avtoritet, ni zveličavnih mnenj, so le zveze med močjo, silo in neumnostjo. Danes tukaj, jutri tam. Sonce sije, vzhod je rdeč, make love not babies, ti si moj edini. Verjeti — se pravi biti dober, ne verjeti — se pravi biti dober. Najljubša beseda je porivavci. Izmisli si jo je pesnik, ali kako se temu že pravi.

ЗАВИСАЛСЯ
ДОБРОВОЛЬЦЕМ?

PO 1124/1970

ŠTUDENTI DOBILI TOŽBO

10. X. 71. št. 1

Na svoji seji 6.8. 1971 je IO SŠ LVZ sprejel sporočilo javnosti o akciji 25 poslancev. To sporočilo javnosti je bilo v celoti objavljeno v časopisu „Delo“, 8.8. 1971 pod naslovom „Študentska ocena akcije poslancev“. Na koncu članka pa je sledil pripis uredništva, ki je po svoji vsebini netočen, in slovenske javnosti ne le dezinformira, ampak tudi žali čast in ugled organizacije ljubljanskih študentov. V pripisu uredništva uredništvo predvsem očita študentom, da je bilo sporočilo sprejeto na sestanku, kamor novinarji „Dela“ niso bili vabljeni, da sodi ta sestanek med redke sestanke v naši družbi, ki so novinarjem zaprti, in tako so do sedaj študentske organizacije imele za višek nedemokratičnosti.

Na ta pripis je IO SŠ LVZ od časopisa „Delo“ zahteval, naj objavi odgovor na pripis uredništva k našemu sporočilu javnosti. V odgovoru smo študentje izpodbijali žaljive in neresnične trditve objavljene v „Delu“: „Res je, kakor nadaljuje „pripis uredništva“, da imajo študentske organizacije zaprte sestanke za nedemokratične, in zato so sestanki IO SŠ LVZ in aktivna komunistov v vodstvih študentskih organizacij vedno odprti za vse študente, ostalo javnost in tudi novinarje. Sestanek IO SŠ je bil javno objavljen po radiu Študent, ki je množično sredstvo obveščanja, poleg študentov, članov študentskih vodstev pa smo obvestili in povabili tudi republiško konferenco SZDL in republiško konferenco ZMS. Za sestanek, 6.8. sekretariat IO SŠ LVZ ni posebej vabil predstavnikov tiska zato, ker smo nameravali izdati sporočilo javnosti. Kljub temu sta bila prisotna dva novinarja („Tanjug“, „Politika“). Uredništvo „Dela“ je za sestanek vedelo in kljub temu ni poslalo svojega novinarja. Kot smo povedali, novinarjev nismo posebej vabili, vendar, če bi uredništvo ocenilo sestanek kot pomemben, bi lahko samo poslalo novinarja, kot sta to storila „Tanjug“ in „Politika“. Z novinarji „Dela“ pa imamo študentje slabe izkušnje, kajti kljub našim vabilom se le-ti niso udeležili nekaterih naših najpomembnejših akcij, kot je skupščina o reformi univerze.

Zaradi tega se nam zdi pisanje uredništva še posebej čudno. Ne vemo, kakšen je bil namen „pripisa uredništva“, vendar pa se z njim objektivno izpodbija demokratičnost sprejemanja naše sporočila javnosti, katerega vodilna ideja je bila: „Demokratičnost je trajni temeljni pogoj samoupravnega socializma.“

Ker uredništvo „Dela“ odgovora ni objavilo, smo na podlagi 38. čl. zakona o tisku in drugih oblikah informacij tožili ČGP „Delo“ in odgovornega urednika časopisa „Delo“ Jaka, Koprivca, da sta dolžna objaviti v časopisu „Delo“ odgovor na informacijo z dne 8.8. 1971.

ČGP „Delo“ v odgovoru na tožbo navaja predvsem, „da vsebuje odgovor tožene stranke samo mnenje in splošna razmotrivanja brez dejanskih podatkov v zvezi z navedbami, ki jih vsebuje informacija“ in „da to, da je objavil sestanek radio Študent je pa vendar premalo za namen, da se sestanek javno razglasi“.

Okrožno sodišče, prvostopno civilno sodišče v Ljubljani, ja razsodilo, da je tožena stranka dolžna objaviti v časopisu „Delo“ odgovor na informacijo z dne 8.8. 1971. V obrazložitvi navaja predvsem: „Sestanek ni bil zaprt, saj je bil njegov sklic objavljen preko Radia Študent, na javnem mestu razobešana letaka in tudi drugo, toženec je bil o njem obveščen, pa čeprav neuradno v razgovoru s tov. Strgarjem, kar zaslišan kot stranka tudi potrdi. Zato tožena stranka že samo s tem, da na ta sestanek ni dobila uradnega vabila, ni mogla nujno napraviti zaključek, da na tem sestanku ni zaželjena in tudi ni mogla pričakovati, da bi bil vstop njenim novinarjem onemogočen. Udeležila sta se ga n.pr. prav tako uradno nepovabljeni novinarja „Politike“ in „Tanjuga“ in ko je vabilo za na sestanek šlo RK SZDL in RK ZMS. In še manj, da ne bi mogla iz tega sestanka, kakor se sama izraža v informaciji, bolj plastično predstaviti potek sestanka in razločke,

ki so se na njem morda pojavili. To je bila pač njena očitno kabinetna presoja primera. Tako se n.pr. tudi ni poslužila kot vira informacij tov. Borisa Dolničarja, ki je bil kot član IO SŠ LVZ na sestanku vabljen in je obenem kot novinar v delovnem razmerju s toženo stranko. Zato je z očitkom zaprtosti lahko prizadeta čast in dobro ime tožeče stranke, ki se kot študentska družbeno politična organizacija v svojih načelih, kakor zaslišan kot stranka pove njen predsednik Lenart Šetinc, bori proti vsaki obliki zaprtosti sestankov v našem političnem življenju. Delo organizacije pa je tudi operto na temeljno idejo, da je demokratičnost trajni in temeljni pogoj samoupravnega socializma. Presoje te prizadetosti na časti in dobrem imenu pa ni mogoče šteti samo v smislu subjektivnih občutkov časti, marveč tudi objektivnim smislu, ki obsega dolžnost vsakogar in ne samo toženo stranko, da spoštuje študentsko organizacijo, njene ideale in smotre, ki jih programira na temeljih demokratičnega samoupravnega socializma.“

Zoper to razsodbo okrožnega sodišča je tožena stranka („Delo“) napisala pritožbo, katere bistvo je njena opredelitev zaprtega in odprtega sestanka: „Temelj na podlagi katerega bi bilo mogoče naprej in pravilno presojati ter odločati v stvari, je vprašanje, ali je bil sestanek organizacije tožeče stranke od 6.8. 1971 z a p r t, ali o d p r t. Zalostno pa je, da prav ta temelj, iz katerega izhaja vse naprej, sodišče prve stopnje docela zmotno in napačno ugotavlja in ugotovi, saj pravi, da sestanek ni bil zaprt ter utemeljuje to z objavo preko Radia Študent, razobešanih plakatov ter nekakim „obvestilom“ drugega toženca, ki naj bi celo potrdil tako obvestilo, ki ga je prejel. Pojmovanje odprtosti in zaprtosti sestanka pa sodišče očitno ni moglo pravilno doumeti, pa čeprav se je drugi toženec zelo potrudil, da ga je zaslišan kot stranka obširno pojasnil in sodnikom obrazložil. Še več, sodišče je preko tega strokovnega tolmačenja smatralo, da je pravilno prav nasprotno in to tisto, kar izhaja iz izpovedi zaslišanega predstavnika tožeče stranke. Prav iz tega razloga mora tožena stranka v tej svoji pritožbi ponovno poudariti, da dne 6.8. 1971 opravljeni sestanek organizacije tožeče stranke ni b i l o d p r t, da velja tak sestanek za zaprtega, to pa seveda v jeziku novinarjev. Vsakdo, ki pozna novinarski jezik in izraze, vsakdo, ki se bavi s tem poslom ali ga količkaj podrobno pozna bo potrdil, da je šteti za zaprt sestanek tistega, na katerega novinarji sploh niso vabljeni, ali pa so vabljeni, pa je na sestanku sklenjeno, da se o tem ne objavlja ničesar, ker bo organizacija ki sestanek sklicuje, sama izdala sporočilo javnosti in to tako, da bo poslala bodisi resolucijo ali drugačno sporočilo zastopniku tiska s prošnjo ali zahtevo, da se to sporočilo objavi.“

Vrhovno sodišče SRS v Ljubljani pa je na svoji seji razsodilo, da se pritožba zavrne kot neutemeljena in se potrdi sodba sodišča prve stopnje. V obrazložitvi je vrhovno sodišče zavrnilo pritožbene ugovore: „Po pregledu celotne zadeve se pritožbeno sodišče strinja z mnenjem sodišča prve stopnje, da je trditev, ki jo je v svoji informaciji dne 8.8. 1971 posredovala javnosti tožena stranka, da je bil sestanek tožeče stranke dne 6.8. 1971 zaprt, za tožečo stranko žaljiv in da se tožeča stranka utemeljeno čuti prizadeta. NI moči sprejeti stališča tožene stranke, da je bil sestanek tožeče stranke dne 6.8. 1971 zaprt sestanek. Za odprtost ali zaprtost nekega sestanka ni namreč bistveno, ali je novinar tožene stranke dobil vanj vabilo ali ne, niti novinarsko izrazoslovje, temveč okoliščina, ali je imela tožena stranka možnost zanj zvedeti in sestanku prisostvovati. To možnost pa je tožena stranka tudi po mnenju pritožbenega sodišča imela, kot sta jo imela novinarja Tanjuga in Politike, ki sta sestanku prisostvovala. Tudi ni moči prezreti, da je bil drugotoženi kot odgovorni urednik prvotožene stranke telefonično seznanjen o sestanku tožeče stranke. Če kljub vednosti, da bo imela tožeča stranka sestanek, ni pokrenil ničesar, da poizve o kraju in času ter zato na sestanek ni bil poslan noben novinar tožeče stranke, je očitek zaprtosti sestanka neprimeren, predvsem pa žaljiv. Poleg tega je časnik „Delo“ glasilo SZDL Slovenije, ki je bila na sestanek tožeče stranke povabljen. Zato vsekakor ni podan zakoniti razlog iz 4. tč. 36. čl. zakona o tisku, ki bi drugotoženca upravičeval na odklonitev objave odgovora na informacijo.“ Tako je bil naš odgovor na „pripis uredništva“ objavljen v Delu dne 22.9. 1971 na drugi strani pod naslovom „Študenti dobili tožbo“.

Tribuna – Izdaja IO SŠ LVZ – Uredništvo in uprave: 61000 Ljubljana, Trg revolucije 1/II – Telefon 21–280. Tekoči račun: 501–8–78–1. – Rokopisov ne vračamo – Tiska DDU, Ljubljana, Parmova 39 – Poština plačana v gotovini.

Glavni urednik: Mladen Dolar
Odgovorni urednik: Jaša Zlobec
Sekretar redakcije in lektor: Dragice Zlobec
Uredništvo: Franko Adam, Boris Cizej, Milan Jesih, Vladimir Simič, Darko Štrajn, Mladen Svarc.

Tehnični urednik: Tomo Podgornik
Stalni sodelavci: Milan Dekleva, Jože Konc, Pavel Kristan, Andrej Medved, Jure Mikuž, Jernej Novak, Lado Planko, Marjan Pungartnik, Ciril Ribičič, Janez Stergar, Tomaž Salamun, Lenart Šetinc, Andrej Ule, Mile Vakanjac, Vinko Zalar

kultura

birokracija in delavski razred

Ob članku „Delilci“ J. Kirigina, objavljenem v „Komunistu“, 16. julija 1971.

Prispevek ni mišljen kot polemika z avtorjem članka. Članek vsebuje nekaj resnih političnih, socialnih, kulturoloških implikacij, ki jih je treba razjasniti. J. Kirigin je načel izredno občutljivo in boleče mesto, ki je v naši družboslovni in politični publicistiki za čuda površno obdelano. Ne samo teoretično, tudi v konkretni praksi nas preseneča brezbriznost „delavskega razreda“, kot „posrednikov“ in „umetnikov“ za problem: konkretne vsebine relacij delavski razred – birokracija – kultura.

Vsebinsko Kiriginovega članka bi lahko strnili takole: namesto delavskega razreda je prešla na pozicije vladajočega razreda birokracija in ta mu zdaj z oblastniškimi kretinami podeljuje kulturo, ki je (malo)meščanska, in deformirana zavest delavcev ter jim onemogoča pristen stik z umetniki. Značilno je, da Kirigin ne pove, kdaj je birokracija postala vodilna sila. Tudi ne pove, kako je mogoče, da je birokracija tako močna oziroma, kako je mogoče, da je delavski razred tako slaboten. Kulturo popolnoma napačno reducira na umetnost. Po izrazom resnična umetnost razume humanistično pojmovano umetnost, kar da je sinonim za socialistično. To formulira takole: „Torej ni „meščanske“, „malomeščanske“ ali „delavske“ umetnosti, ampak je ena sama umetnost, to je tisto, kar je po vrednostni lestvici človekovih iskanj lepote na najvišjem mestu“. To vrsto umetnosti naj bi birokracija nudila delavcem. Če se strinjamo z njegovo interpretacijo birokracije, kot sile nad delavskim razredom, trdimo, da je absurd, da avtor loči politiko in ekonomijo od kulture in da pod izrazom kultura misli le na nekakšno obče-človeško estetiko. Zopet se vrača v tisto anahronistično pojmovano kulturo, ki je pravzaprav domena elite. Tudi če iluzorno predpostavljamo, da je delavski razred (mislimo na neposredne proizvajalce v materialni proizvodnji) rešen materialne skrbi za vsakdanjo eksistenco, je kaj malo upanja, da bi vse izredno dinamične in zapletene probleme današnjega tehnološkega sveta reševala tradicionalna razcepljenost med pasivnim delavcem in „lepo umetnostjo“, ki si jo ogleduje ali bere.

Psihiater Rašnović je na simpoziju „Družba in znanost“ v Hercegovem povedal misel, s katero se strinjam: „Še enkrat se tu potrjuje slabost tradicionalnih etičnih, humanističnih in emocionalnih argumentov v konfrontaciji s tehničnimi dosežki. In naprej: „Insistiram na senzibilnosti, ne na filozofiji...“

Gre za celovitega človeka, za celovito strukturo kulture. Treba se je zavedati, da je delavski razred manipuliran s celotnim sistemom kulturnih vrednot in da mora njegova emancipacija iti v smer vzpostavljanja drugačne kulture. To je revolucija kulture. Ali kot pravi V. Jakovljevič, avtor „Uvoda u socialnu patologiju“: brez kulturne revolucije ni mogoča dobra socialna politika.

Soočeni smo z vprašanjem, kako je pri nas mogoče, da birokracija tako ovira samoosvajanje delavskega razreda oziroma, kako je mogoče, da se delavski razred ne more upirati pritiskom, ki ga hočejo pomeščaniti in poneumiti. Vemo pa, da je teza o birokraciji kot vladajočem razredu nasprotna izjavam najvišjih politikov, ki trdijo, da je na oblasti delavski razred.

Ko bi avtor članka „Delilci“ vse svoje trditve ekspliciral, verjetno pomena kulture ne bi tako zožil. Zanj samoupravljanje ne pomeni kulturne vrednote. Ni problem le birokracija, ki si jo zamišlja kot zid med umetniki in delavci. Pozablja na tržišče, ki v zadnji konsekvenci odloča o vsem tem. Pozablja, da je v Jugoslaviji 20 odstotkov prebivalstva nepismenega. 50 odstotkov delavcev je prejelo 1970. dohodke, ki niso zadoščali niti za osebno reprodukcijo (da se taki delavci ne zanimajo niti za „lepo“ niti za „grdo“ umetnost, je jasno).

Ena praktičnih nalog študentskega gibanja je, da uvidi racionalne in iracionalne potrebe in zadovoljitve delavcev.

samoprispevek

Še malo časa je do referendum, kjer se bodo ljubljanski občani odločili, če bodo s samoprispevkom podprli petletni načrt gradnje šol in otroških varstvenih ustanov.

Ljubljanske družbeno-politične organizacije so sestavile akcijski odbor za samoprispevek. Vse bi bilo lepo in prav, če bi nas ne motile nekatere izjave, ki kažejo pravi obraz celotne zavzetosti in vznemirjenosti političnega vodstva. Poudarjajo, da bo ta samoprispevek ekonomski, zlasti pa „politični in solidarnostni preizkus“ (iz materiala za 5. sejo Iniciativnega odbora Mestne konference Zveze mladine).

Vsi vemo, kako je z našim šolstvom. Zavedamo se, da utegne ta samoprispevek izboljšati sedanje stanje, hkrati pa menimo, da bi bilo bolje namesto posameznih in vse preveč poudarjenih akcij (sto šol, samoprispevek itd.) izdelati natančen program razvoja slovenskega in jugoslovanskega šolstva. Ta samoprispevek je delna rešitev, ki ni rešitev, pa čeprav obeta izboljšanje.

Sonja Tramšek piše v „Komunistu“, da bo referendum za samoprispevek omogočil, da bi „preverili politično sposobnost organizacij“. To pa je nevarna igra, saj vemo, da doslej razpisani samoprispevki niso vselej uspeli. Občani utegnejo svoje morebitno nezadovoljstvo izraziti z glasovanjem proti samoprispevku ali – z odsotnostjo na voliščih. Kajti zadeva družbenega standarda in šolstva postaja huda politična zadeva, pri kateri so novi vrtci in šole v ozadju, nepomembni in postranski.

Referendum kot institucija neposrednega odločanja občanov postane nekaj drugega, namreč prisila prititi na volišče. Občan se znajde pod točo argumentov: boljše šolstvo, natančne tehnične razlage. Toda zakaj občani nihče ne vpraša, če se strinja s celotno politiko na področju šolstva? V očeh občana tako ta referendum ni samo poskus ali preskus ali odločitev, da bo zavestno plačeval določeni odstotek iz svojega osebnega dohodka za ta ali drugačen namen. Referendum, ki naj bi odločil o posameznem vprašanju, dobi širši pomen. Zaželeni polet množic s strani političnih organizacij, ki se ponavadi kaže s celo vrsto sej in posvetov in včasih še z demonstracijami šolske mladine (v času pouka in pod vodstvom profesorjev), postane vprašanje biti ali ne biti teh političnih organizacij. Vprašanje zaupnice tem političnim organizacijam pa se končno zreducira na vprašanje tolerance nemogočih metod v imenu družbenega interesa. Tak je torej ta mehanizem.

In še nekaj. Zvedeli bomo, da zakon o polaganju depozita (30%) pri investicijah v nove gospodarske investicije, ki velja od julija 1971 do decembra 1972, pravi, da so oproščene tega depozita tiste investicije, ki se financirajo z najmanj 50% samoprispevka. Žal zame ni argument za samoprispevek, češ da je treba na ta način odločno omogočiti izgradnjo šol in vrtcev. Pametneje bi bilo zakon ustrezno spremeniti, kar glede na našo dosedanje prakso na tem področju ne predstavlja kake posebne težave. To je samo še ena potrditev, kako trdno je ves mehanizem politične akcije in agitacije za samoprispevke vgrajen v naš politični sistem: ne le kot del, ampak kot značilnost. Na tej osnovi sloni namreč ta agitacija. TA osnova pa je tudi dvorezna. Občani se lahko začno spraševati, zakaj je, zakaj bi moralo biti tako in ne drugače, in zakaj ne bi objekti družbenega standarda bili izvzeti iz restriktivnih ekonomskih ukrepov.

Če kdo želi spreminjati sistem, ga mora najprej dobro poznati. In ker bi kdo utegnil označiti vse to pisanje kot zagotov vračanja k etatizmu in še kakemu podobnemu „izmu“, si najprej razjasnimo pojme. Referendum, ki je v resnici precej več kot samo referendum, je vprašljiv že samo po sebi. Njegovi rezultati so postranskega pomena, razen če ne sprožijo tiste stvari, ki so vprašljive – njegov mehanizem namreč. Ravno tako je vprašljiv omenjeni zakon in to zaradi ekonomske plati, tako kot zaradi prisotne spodbude za referendume in samoprispevke. Toda če kdo išče idejnopolične akcije kot rešitve za ekonomske probleme, išče lažne rešitve.

MLADEN ŠVARC

pesem o naših svetlobah

Kaj pa zdaj?

Gate so padle raz vrv, ko smo sneli klinček, da smo si z njim stisnili nos. Gnev nas je vzel, je narod bil vesel, da je bil tak močen ta strašni čas rev.

Boginja Kulture se ukvarja sama s seboj in o sebi vsak hip vse ve. Ve prav dobro, kaj je ljuljka in kaj pšenica. Kaj le kruh in kaj potica. Kaj zlatnik in kaj le dinar. Loči zvarek vam od vina.

Boginja, ki je tako prelestna, da ji nobeno ime ni dovolj mogočno in svetlo in zvočno, se pusti klicati z imenom Kultura.

Mi zdaj k njej namenimo svoj otroški korak. Prosvetiteljem dolge sežnje za mehki narti capljamo upajoč, da se kdaj pa vendar zmanjša naš zaostanek (a nikar ne želimo, da z njihovo upočasnitvijo, marveč s pospeški naše delavnosti in dolitki naše volje). In ko oni hodijo, jim pa morda le drobščina katera kdaj ostane, da lahko še mi damo nekaj, ko jo najdemo, na zlati krožniček božanske tehtnice, s katero se moč slovenske kulturnosti daleč pred evropske narode kaže.

To veličino Slovenske Kulture čemo zreti – pa četudi od zadaj, v tej majhnosti svoji – in kdaj zasanjati o njenem pravem obličju.

Smemo mar?

Čudovita magičnost je velika in naše besede so majhne. Blazno namoč čutimo pred materijo, o kateri bi radi še tistemu zadnjemu, ki morda ni še začutil vse veličine Duhovnega Sveta, sporočili svojo ubogo misel, če je kdaj kakšna.

A ljubezen našega srca je tako mogočna, tako verjamemo vanjo, da vemo trdno, prepričani kričimo z vrha Triglava, da odmeva do slovenskega morja: ČISTE NAS JE MATI RODILA, ČISTE NAS BO ZEMLJA IZPILA.

In uganka naj ostane uganka, da bo imelo naše življenje v njej smisel. Lepota, resničnost, pravičnost: da bomo res čisti, da nas bo veliko in da bomo pametni. In da bodo potem še nas nagačili, da bodo imeli delo tisti, ki grejo za nami in ki so naša prihodnost. In da bodo vedeli, zakaj je Triglav na svetu, da ne bodo mislili, da je Savica ime kakšne pevke popevk.

Nad vsemi ideali imamo en zlat ideal in že vemo, kako je s tem.

No, dobro je: ostanimo sinovi in hčere svojih očetov in mater.

M. J.

DOMAČA NALOGA: Naučiti se pesem France Prešeren: Zdravica na pamet in jo zrecitirati tolikokrat, da jo sliši sto ljudi. Vpisati takoj vse abonmaje in kupiti dve knjigi, še nadalje sedem jih prebrati. Ogle dati si razstavo, iti v muzej. Zvečer ne hoditi zdoma. Priporočamo TV.

prove yourself alive

Od začetka aprila (priprave zaasedbo Aškerčeve) pa neke do začetka junija (konec zasedbe Filozofske fakultete) so se dogodki na ljubljanski Univerzi vrstili z izredno naglico. Akcije, sestanki (Akcijški odbor se je sestajal skoraj vsak dan), demonstracije, zaplembe letakov, prepiri in neenotnosti med študenti samimi, zasedba Filozofske fakultete in končno še izpitna mrzlina v maju in juniju, vse to nam je napolnilo čas. Nismo se utegnili ustaviti in počasi premisliti dejstvo za dejstvom: kdo smo, kaj hočemo, kakšna je naša ideologija (če jo sploh imamo), kakšna bo naša nadaljnja pot? Minili so trije meseci. Zdaj, ko stojimo pred novim šolskim letom, za katerega smo si obljubljali, da bo „vroče“, zdaj je čas, da definiramo sami sebe in svoje mesto v zapleteni konstelaciji političnih sil in gibanj, čas je za utegnilek in samoizpraševanje. Zato pozivam vse kolege, ki so v našem gibanju sodelovali, da napišejo o tem svoj prispevek. Samo na podlagi razmisleka o našem temelju je možno nadaljnje delovanje.

Študentskega gibanja do junija 1968 v Ljubljani praktično ni bilo. Obstajala je sicer formalna študentska organizacija, obstajali so različni forumi, ki so se ukvarjali s sindikalnimi spremembami in reformami oz. reformicami univerze, obstajali so fanatični posamezniki z desetimi funkcij, ki so garali in sestankovali od jutra do večera, vse brez pravega efekta. Študentska pomlad 68 je tudi v Ljubljano zanesla prvi veter nemira, ki pa je bil bolj podoben rahli sapici. Vendar to je bil začetek. Nekaj se je premaknilo. Po demonstracijah proti ameriškem vdoru v Kambodžo, maja 1970, po dogodkih v zvezi z Mijanovičem in ustanovitvi Akcijskega odbora so se začeli vrstiti teach-ini, na demonstracijah proti dogodkom v Avstriji in Italiji se je na ljubljanskih ulicah zbralo toliko ljudi, kot mogoče sploh še nikoli, na zasedeni Aškerčevi jih je bilo spet okoli 3000 in končno je zasedba FF angažirala več sto študentov z vseh fakultet, – to je bila prva študentska akcija, ki je dobila enotno podporo vseh ljubljanskih fakultet. To novo gibanje je preraščalo dosedanje študentsko organizacijo. Raslo je v glavnem izven birokratiziranih in neučinkovitih študentskih uradnih forumov. Zdaj ko v njem redno sodeluje vsaj nekaj stotin študentov, zdaj ko za določene akcije lahko računamo na udeležbo tudi nekaj tisoč študentov, ko smo doživeli uradno priznanje tudi od Republiškega izvršnega sveta, zdaj ko si toliko in toliko študentov odtrga lep del svojega časa za študij in zabavo in ga posveča delu v gibanju, zdaj se nam vedno odločneje postavlja veliko vprašanje: kaj hočemo, kaj naj naredimo, kaj sploh lahko spremenimo, kam naprej? To vprašanje se je v vsej svoji ostrini in jasnosti nenadoma, skoraj presenetljivo postavilo pred nas ob koncu zasedbe FF. Do takrat smo divjali, v opoju aktivizma smrd morda tudi kdaj pogrešili, bili smo v zavesti o pravilnosti svojega poslanstva in o lastni moči. PO vedno bolj zvoedeni zasedbi FF, ko nismo bili zmožni ohraniti napetosti več kot nekaj dni, niti zasedbe nismo znali učinkovito zaključiti, po propadu zaključne tiskovne konference in po medlem in deklarativnem manifestu zasedbe, zlasti pa še ob začetku Vukove gladovne stavke se je to vprašanje zastavilo neodločljivo, skoraj grozljivo: kam naprej? To ni bilo več politično ali ideološko vprašanje, postavilo se je na eksistencialni ravni, kot preizkusni izpit gibanja in vsakega posameznika. Postal nam je jasno, da smo kljub tisočim porabljenim in neplačanim ur in kljub vsem velikim besedam šele na začetku, da so bile naše akcije improvizirane, nezadostne in površne, da smo premaknili zelo malo ali skoraj nič, da je naše deklarativno enačenje z proletariatom v bistvu onanistični napuh; – s pravnim delavskim razredom se nismo bili zmožni povezati in najbrž se lep čas ne bomo. Spoznali smo, da nismo znali izkoristiti niti tistih potencialov, ki jih kot študentje imamo, da smo ostali še vedno na deklarativni ravni naše uradne politike, ki jo tako kritiziramo, da smo ji zoperstavljali „eno suho

zagotavljanje proti drugemu“. Spoznali smo končno, da je treba gibanje radikalizirati in, kar je temu predpogoj, radikalizirati bivanje, način življenja, eksistenco vsakega posameznika, vzpostaviti gibanje kot način eksistence. Ali pa smo dovolj močni za to?

Sam termin študentsko gibanje sestoji iz dveh pojmov: pojma študentske in pojma gibanje. Vpričajmo se najprej, kaj pomeni specifikacija „študentsko“ pred besedo gibanje, v čem je tista posebnost, ki v sodobnem svetu loči študentsko gibanje od vseh drugih gibanj, oziroma bolje, v čem je ta posebnost pri nas, v konkretni jugoslovanski situaciji in v konkretnem ljubljanskem gibanju.

V Jugoslaviji je danes, 26 let po revoluciji, kriza. Ta ugotovitev je vse bolj neizpodbitna. Ni posebnost študentskega gibanja, da to krizo ugotavlja, saj jo morajo priznati tudi naši politični forumi. Kriza se kaže na vseh nivojih: na gospodarskem, saj bomo po letošnji devalvaciji, po propadu stabilizacijskega programa, ob vedno večji inflaciji in dražitvi vseh osnovnih življenjskih proizvodov zelo verjetno kmalu stali pred novo devalvacijo; na nivoju družbeno-političnih organizacij: SZDL kljub svoji navidezni masovnosti še zdaleč ni dovolj demokratična (marsikaj je pokazala tudi akcija 25 poslancev), partija pa je že daleč od tega, da bi bila avantgarda delavskega razreda; dalje na kulturnem nivoju, saj je procent delavskih in kmečkih otrok na univerzi izredno majhen, šole na podeželju so še vedno slabe, kulturne institucije še vedno v bistvu elitne; kriza se kaže v nacionalnih konfliktih, ki so se 25 let po vojni spet pojavili, kar je očitno posledica nezadostne rešitve tega problema v preteklosti. In ne nazadnje na nekem obče človeškem nivoju, kjer lahko vedno bolj vidimo vdor potrošniške mentalitete, izolacije individuumov, ideologije „vsak za sebe“ in dobičkarstva. Vse to je bilo že večkrat povedano.

Kaj pomeni ta kriza? V osnovni šoli so nas učili (in potem v gimnaziji in pri predvojaški vzgoji), pri Marxu smo brali, da nastajajo krize v kapitalistični družbi kot posledica neplanirane proizvodnje, kot posledica neke osnovne konstrukcijske napake buržuaznega sistema, ki se imenuje delitev dela na ukazovalno in izvršilno, od koder izvirata razredni boj in privatna lastnina. A kaj pomeni kriza v socializmu? Ali ni hotela socialistična revolucija, ki je imela na zastavi marksistična gesla, ne le izboljšati ali modificirati meščanski kozmos, temveč spremeniti ga v jedru, v bistvu, v njegovi totaliteti? Ali ni torej nujno, da našo krizo v socializmu analiziramo ne kot parcialno in naključno krizo, kot posamezne slučajne zastoj v nezadržnem gibanju napredka (kar delajo ponavadi naši funkcionarji), ampak da jo kritiziramo kot krizo totalitete?

Mislim, da je prva bistvena opredelitev našega študentskega gibanja v tem, da je v zapleteni jugoslovanski situaciji morda edino, ki razgrinja vprašanja v tej luči, ki torej postavlja pod vprašaj totaliteto (eno bistvenih lastnosti marksistične analize). Študentsko gibanje tvorimo danes ljudje iz prvih povojnih generacij, ljudje torej, ki neobremenjeni z dediščino preteklosti in z apologetiko sistema lahko jasno vidimo, da revolucija ni izpolnila tega, kar je obljubljala in da je tudi v našem sistemu prisotna neka osnovna konstrukcijska napaka. Delavski razred pri nas je nacionalno razbit, blokira ga vedno večje izseljevanje v tujino, dalje včasih že skoraj rasistično gledanje na ekonomsko emigracijo iz nerazvitih krajev, in tudi takšno samoupravljanje, ki se v praksi sprevrže v element manipulacije.

Ne da bi podrobneje analiziral, naj povem, da imamo študentje za svojo akcijo tri še skoraj neizkoriščene potencialne:

1. Potencial znanja, saj sega znanje študentov celotno univerzo na čisto vsa področja.
2. Študentska populacija izhaja iz vseh razredov in socialnih slojev.
3. V geografskem pogledu smo študentje iz veliko območij, v času študija pa živimo skupaj v istem kraju.

V integraciji teh treh elementov je naša moč in naša prednost. K temu je treba pristeti še dejstvo, da nismo neposredno vezani v materialni proizvodnji.

Do zdaj sem razglabljal predvsem na tistem nivoju študentskega gibanja, kjer hoče to gibanje spremeniti svet izven sebe, spremeniti univerzo in družbo, poseči v politično dogajanje in v njem doseči afirmacijo in vpliv, imeti politično in

socialno moč, politični in socialni odmev. To je nivo, na katerem se gibljejo naši politični članki in zapisi, manifesti zasedbe, vsi ure in ure trajajoči sestanki o ideoloških in organizacijskih problemih. Na tem nivoju študentsko gibanje utemljuje samo sebe v svojih zahtevah in deklaracijah, zlasti v svoji zahtevi po pravem socializmu v nasprotju z izkrivljenim, v zahtevi po napredku, v želji, dati svoj prispevek k izboljšanju naše družbe etc. Prepričan sem, da je v gibanju prisoten tudi nek drugi temeljni nivo, tisti, kjer se to gibanje utemljuje (zavestno ali nezavestno) v samem sebi, kjer je samo sebi zadostno in samo sebi namen. To je nivo naših medsebojnih človeških odnosov, ki so se v času zasedbe dogajali čisto drugače, petje internacionale na strehi FF vsako jutro ob dviganju zastave, prepevanje ob kitari na pomožnem stopnišču, nerazložljivi občutki, da smo vsi eno in da je v nas velika moč. Tudi če bi vse naše akcije v političnem smislu propadle, bi prav na podlagi te druge dimenzije lahko rekli: imeli smo se lepo.

Mislim, da je bila ena največjih napak zasedbe FF ločevanje teh dveh nivojev. Analiza SP-jev (internih biltenov zasedbe) nam pokaže, da je bil kulturni in poetični del popolnoma ločen od politično-organizacijskega dela. Dalje se je kot reakcija na politično-organizacijsko-ideološko delo na zasedbi formirala grupa za pisanje intimnih manifestov, ki se je s svojim programom, izražanim s paradoksalno zvezo „manifestirati intimnost“, zavestno postavila proti vsej politični programatiki.

Ta druga dimenzija študentskega gibanja nam bo pomagala pri premisleku drugega dela termina „študentsko gibanje“, namreč pojma gibanje. Gibanje se razlikuje od pojma politična stranka, partija, ki pomeni organizacijo politične moči v boju za oblast. Znana pr je parola: „Nova levica je edina stranka, ki noče oblasti.“ Študentskemu gibanju torej ne gre za oblast, in tu se bistveno razlikuje od vseh drugih političnih organizacij. Identično je hotenju proletariata, ki, kot je pisal Lenin, po prevzemu oblasti ukine državo kot aparat oblasti in prisile, ter v diktaturi proletariata postopoma ukinja sebe kot oblast (gl. Lenin: Država in revolucija). Gibanje sicer ves čas posega v politično življenje. V gverilskem boju skozi institucije kaže njihovo jalovost, hkrati pa več časa presega politično logiko moči v svoji, če hočete, poetski dimenziji.

Nadaljnja značilnost gibanja je, da ni idejno monolitno in obvezujoče. Vso raznolikost idej in zamisli pa kljub temu združuje v enem samem gibanju: ne dopušča, da bi nastale majhne frakcijske grupe, ki bi vsaka priznavala kakega drugega preroka, in zagotavljala, da je njen marksizem edini pravi. Porabile bi mnogo več časa za boj med sabo, kot za boj proti sistemu. Gibanje nedemokratičnosti družbenih institucij postavlja nasproti lastno dosledno izvedeno najširšo demokratičnost. Gibanje pri vsem tem ne more biti več organizacija med drugimi organizacijami. Je totalno, je način eksistence.

Po počitnicah sem se vrnil v Ljubljano in zdaj spet gledam naše staro veselo mesto, gledam bruce, ki čakajo v vrstah za vpis v hram učenosti, gledam „veterane“ našega študentskega gibanja, Dimitrija Rupla, ki hodi po svetu ves zlikan in v kravati, piše sumljive članke v mariborski „Večer“ in odhaja v Ameriko, Petra Vodopivca, ki na sejah založniškega sveta vpije, da je Tribuna definitivno vzel hudič, Toneta Remca, ki je postal razredni sovražnik, dr. V.Rusa in dr. B.Debenjaka, ki se, kolikor se le da, zavzemata za naše borno študentsko gibanje, Jašo, ki naroča kokto in govori o partiji proletariata. Odprem časopis in berem o pogovorih Tito – Brežnjev, o vietnamski vojni, ki se nadaljuje, o velikih silah, ki se sporazumevajo ali bojujejo, o inflaciji, ki narašča. Vse to gledam, berem, doživljam in se vprašujem: kaj študentje v vsej tej konstelaciji moči sploh lahko naredimo, kaj lahko spremenimo v tem svetovnem sistemu, ki teče kot ura, neizprosno. Kaj pomeni peščica smešnih, donkihotskih študentov v zakotnem mestecu nekje na robu Balkana?

Potem se spomnim zaključnega stavka iz filma Jagode in kri:

STRIKE TO PROVE YOURSELF ALIVE!

Mladen DOLAR

o koncu neke namišljene idile

Počasi spet kapljamo skupaj, zagoreli, spočiti, pripravljeni na nove napore. Spet so se začeli sestanki, ki se nam zde precej prazni in dolgočasni, saj se nam kri še ni ogrela. Stari spori in nasprotja so nekoliko pozabljeni in potisnjeni ob stran.

V treh mesecih po zasedbi filozofske fakultete se ni zgodilo nič posebnega, vendar naši pogledi so se na marsikaj spremenili. Zame je najbolj pereč problem enotnosti študentskega gibanja. Še pred nedavnim smo brez posebne zadrege govorili o skoraj popolni enotnosti. Ule si je celo izmislil nekoliko zapleteno formulacijo o enotnosti različnosti. Študentje filozofije so uporabili neka citatov iz Marxa in novolevičarskih teoretikov, in stvar nam je morala biti jasna. Obstajale so sicer variante bolj ali manj radikalnih študentov, bolj ali manj verujočih v institucije, bolj ali manj pridnih partijcev itd., v bistvu pa smo vseeno sestavljali prijazno, ljubečo se družinico. Vse možne nesporazume smo že v kali zatrli, saj smo morali ohraniti enotnost vsaj navzven. Torej nič odpadništva in frakcionastva. Kar smo delali, smo delali v imenu vseh, držati smo morali skupaj proti zahrbtnemu svetu izven nas. Po demonstracijah na Askerčevi cesti in med zasedbo FF pa se je začela naša idila podirati. Dokončno in nepreklicno se je zrušila ob gladovni stavki študenta Vuka. Gladovna stavka je bila prva in edina res radikalna akcija letošnjega študentskega gibanja. Nezadovoljen z uspehom zasedbe se je zadnji dan zasedbe Vuk odločil za gladovno stavko, in nas je vse ostale prisilil na kritično refleksijo vsega našega dosedanjega delovanja. Reakcija večjega dela študentskih leaderjev je bila mešanica užaljenosti in panike. Užaljenost, češ, kaj je bilo z zasedbo vendar narobe, saj smo jo vendar kar v redu speljali. Panika pa, ker je bilo treba vendar počistiti in izpiti so se bližali.

Takrat se je torej dokončno odločilo. Naše poti so se ločile. Morda za leto, dve, mogoče bomo že jeseni spet skupaj.

V grobem, gre za dilemo, ali je delo v institucijah res najvažnejše in najuspešnejše. Trnova pot skozi institucije, kot je Debenjak vzel svoj priljubljeni stavke pri Rdečem Rudiju. Če pregledamo rezultate „trnove poti skozi institucije“ so zelo pičli. Stikov je bilo več. Najresnejši so bili brez dvoma ob problemov Askerčeve ceste. In kaj je bilo doseženo. Načelno so nam pritrdili, v praksi pa situacija ostaja nespremenjena. Zelo lepo je bil organiziran tudi pogovor s predstavniki UJV. Zagovornik institucionalne poti so na moč brzdali naše ostre napade, češ, fantje, bodimo strpni in prijazni, pa bo stvar urejena. Pogovor se je končal osladno prijazno. Še istega dne pa so nam zaplenili letak isti ljudje, s nam malo prej zatirjevali, da med nam avzaprav ni nikakršnih problemov (za letak so seveda vedeli že teden dni prej.) Ko je študentski predstavnik na SZDL govoril o akciji 25 poslancev (študentska organizacija je celica SZDL), je bil grobo ozmerjan. In še in še.

Z vsem tem seveda nočem reči, da moramo ignorirati partijo, SZDL itd. Samo izbiti si moramo iz glave iluzijo, da bomo spremenili družbo po mozaični metodi.

Malo izboljšanja tu, malo izboljšanja tam, pa bo uspeh tukaj. Tu se skriva tista osnovna razpoka, ki se zajeda v naše gibanje. In tega se ne smemo bati. Ko sem govoril z italijanskimi maoisti in francoskimi trockisti, sem jim očital frakcionastvo in neenotnost. Pa mi je eden odgovoril: res je, nisimo še dovolj močni, ampak to je edini način, da se naša stališča verifikirajo. Samo preko različnosti bomo prišli na skupno pot. To je sicer staro partijsko stališče, ki ga pa moramo sedaj pojmovati nekoliko drugače. Teh različnosti ne bomo mogli izravnati na enem ali dveh sestankih, še manj pa z avtoriteto večine. Delo, realizacija akcijskih programov in navsezadnje odziv med študenti, to nam bo pokazalo, kdo ima prav in kam se moramo obrniti. Ali je način vodenja te družbe v bistvu zdrav in nas bo nekam pripeljal, ali pa je v samem strženu nekaj narobe, in se bomo morali še enkrat izprašati o nas do konca?

Jaša Zlobec

RASTI RASTI

Majska zasedba Filozofske fakultete je bila zame eno samo veliko veselje. Pa ne zato, ker bi videl v tem kako rajsko rdeče nadaljevanje rdečega maja, temveč je moja kosmato anarhistično dušo predvsem prijetno grela misel, da je v nekaterih ljudeh že dozorela ideja, da je nekatere stvari mogoče reševati na resnično demokratičen neformalni način. Zasedba fakultete je zame dejanska uresničitev ideje o samoupravljanju. Rezultati prve zasedbe so skromni, toda njen pomen je v tem, da je do nje sploh prišlo. Dokazano je, da je zasedba mogoča. Maja je bilo morda aktivnih petsto študentov, novembra jih bo morda že tisoč in v nekaj letih bo morda že izvedljiva nekaj mesečna zasedba univerze. In kakšna zasedba bo to? Nekaj tisoč študentov bo predebatiralo o položaju študentov in univerze v družbi, izklesal se bo nov pogled na družbo in, vsi skupaj, ne le neka teoretična skupina, bodo izdelali dokument, pomemben dokument, ki bo šel v široko javno razpravo, dokument ki ga bodo objavila vsa sredstva množičnega obveščanja in ne le Komunist s podcenjujočim in nekri-

tičnim tonom. Takrat bo razbit mit o najlepšem redu, ko vsi pridno delajo in je vse lepo in prav, ko študentje študirajo, delavci delajo, kmetje kmetujejo, komunisti komunicirajo, sekretarji sekretirajo, oblastniki oblastvujejo, struge rek so polne medu in mleka, brade mastne od svinjskih požrtij. Joerdensova pojedina iz Ermitaža.

V veselje mi je mladostno zaničevanje buržoaznih pravil lepega obnašanja, pomanjkanje spretnosti v buržoazni zlorabi demokracije, ki je opazno med zasedbo. Mladi filozofi smo smešni in naivni v očeh novinarjev socialburžoaznega tiska, toda jaz jih imam rad. Rad imam njihove vizije ponovne integracije naše družbe: delavci in študentke, študentje in delavke, kajti ta konkretna vizija nediferencirane družbe je morda še ljubkejša od tiste konkretne vizije komunizma, ki se sveti s streh v Moskvi: komunizem je sovjetska oblast in elektrifikacija vseh dežel sveta. Da, prav sedaj se razliva po meni prijetna toplota ljubezni do tega pojava neformalnega političnega udejstvovanja. Toda ne morem reči, da sem srečen. Mojo srečo moti dejstvo, da sem bil v osmih dneh zasedbe le dvakrat na filofaksu, ker sem imel takrat izpite, in tako sem izdal svoje prepričanje, da je včasih kaka stvar važnejša od študija. In še me boli srce. Moji ljubljeni filozofski so ga tudi nekajkrat posrali. Vdali so se v lastno osamljenost in jo celo gojili, ter se v njej sami pomilovali ter krivili druge. Odrekli so se nekaterim demokratičnim principom in nekaj fakultet celo odpisali kot konzervativne. Toda permanentne revolucije se ne moremo iti le z zasedbami filofaksa in nekaj solidarnostnimi pismi. Če so strojna, pravna in še nekatere fakultete neaktivne „jih je treba podrezati“ jim ne pustiti spati. Odreči se je treba prepričanju, da so študentje homogenena skupina in da so samo problemi filozofov problemi zaradi kateri je treba nadaljevati revolucijo. Zavedajte se, prijateljski, da niste le popek akcije, temveč tudi reakcije. Ni kontrarevolucionaren očitek, ki sem ga slišal na svoji fakulteti, da so filozofi preveč nestvarni. Ni vsak študent revolucionaren zaradi svojega čuta poštenosti in pravičnosti, so tudi revolucionarji asketi iz svoje eksistenčne nuje. Potem so med študenti tudi pravični, pošteni, dobri ljudje, ki so prepričani da se bo vse, kar še ni prav, še spreobrnilo tudi brez njihovega sodelovanja. Kam pa s temi?

Res je, da filozofi poznajo le teoretične zakonitosti razvoja družbe in da so morda nerealni ultralevičarji, toda moje srce in moj razum sta z njimi. Povem lahko isti razlog, kot sem ga povedal svojim pravnikom. Resnic dejanskega razvoja družbe se bodo mladi politični naivci in zanesenjaki, fantasti še lahko naučili v svoji reformatorski praksi, o potrebi boja za spremembe pa se ni mogoče učiti. Za akcijo je že treba imeti prava jajca.

Vladimir Simić

BREŽNJEV V LJUBLJANI

OSNUTEK PISMA ZA PRIMER OBISKA LEONIDA BREŽNJEVA V SFRJ

Druga svetovna vojna je iz zmagovalcev ustvarila dva nasprotujoča si vojaška, gospodarska in ideološka bloka, sicer povsem različna v ideološki zasnovi, toda močno podobna v svoji notranji logiki in težnji po prevladovanju še neobvladanih delov sveta. SZ in ZDA sta si kot velesili prilastili pravico vojaško, politično in gospodarsko zastopati „interese“ ene ali druge po nepisani pogodbi „pripadajoče“ polovice ali celo intervenirati v imenu dežel, ki so oziroma, ki naj bi bile sestavni del teh polovic in privesek ene ali druge velesile. Misel o pravici narodov do samoodločbe je že od svoje formulacije po prvi svetovni vojni ostala le na papirju in služi še kot propagandni instrument in opravičilo za nasilja vseh vrst. Svet je kontinuum ene in iste logike, Vzhod in Zahod v svojem bistvu en sam svet.

Svet ljudskih komisarjev je 1917 leta kot eno prvih načel mednarodne politike i kot pogoj za mirovna pogajanja v Brest Litovsku formaliziral zahtevo po samoodločbi narodov in načelno miru brez aneksij. Stalin si je po svoje razlagal in samoodločbo in proletarski internacionalizem, o čemer pričajo njegov dogovor s Hitlerjem, pripojitev Baltskih držav in Sovjetska vojna. V 1948 letu smo sami začutili posledice take politike, za katero smo tedaj verjeli, da je zvezana predvsem s Stalinovo osebo. Prav zato smo pozdravili 20. kongres KPSZ in ponovno zблиžanje naše dežele s Sovjetsko zvezo. 1968 leto, invazija v Čehoslovaško in številni zunanje politični pritiski na Jugoslavijo pa so nas prepričali, da sovjetska zunanja politika še vedno ni spremenila tiste notranje logike, ki se je najdalje odmaknila od načel Oktobrske revolucije.

Obdržala je vse značilnosti blokofske taktike pritiskov, kar lahko opazujemo vedno znova na številnih žariščih svetovne napetosti, kar je potrdila eksplozija atomske bombe na dan otvoritvenega zasedanja generalne skupščine OZN in kar potrjuje vedno znova tudi sovjetsko taktiziranje v odnosu do Jugoslavije in njene politike neuvrčenosti.

Sovjetska zveza je prva dežela na svetu, ki je opravila veliki socialistični preobrat. Oktober in Lenin sta postavila temelje zunanji politiki socialističnih držav, temelje, ki so sloneli na demokratičnih principih samoodločbe, brez pritiskov, brez aneksij. Očitno se je od te velike demokratične tradicije prav Sovjetska zveza odmaknila in se še odmika.

Pretekla izkušnja v jugoslovansko – sovjetskih odnosih kaže, da še ni uspelo zasnovati sodelovanja na principih medsebojnega spoštovanja in enakopravnosti. Bojimo se, da je tudi trenutni sovjetski obisk pritisk na samostojno jugoslovansko politiko neuvrščanja. Zato se nam zdi posebno potrebno, da ob vašem prihodu v našo deželo izrazimo svoje nezadovoljstvo nad vašo politiko in svojo privrženost jugoslovanski politiki blokofske nevezanosti in aktivne koeksistence.

Kdo je pravi dedič Oktobra? Zunanja politika teorije omejen suverenosti prav gotovo ne!

IO LVZ
MO

Nekoliko po festum objavljamo pismo Brežnjev, ki sta ga poslala Izvršni odbor LVZ in Mednarodni odbor. Pismo samo ni nobena mojstrovina, objavljamo ga iz dveh vzrokov. Prvič, ker je bila to edina reakcija te vrste, saj je bil drugače Brežnjev zelo prijazno sprejet, drugič pa, ker so se v zvezi z nastankom tega pisma spet pokazali značilni simptomi za odnose v naši (študentski) organizaciji. Objavljamo prvo verzijo tega pisma, verzijo, ki sta jo, kot že rečeno, sprejela IO LVZ in MO LVZ. Poleg same anemičnosti pisma imamo vsaj še en pomislek. Že prav, da podpiramo jugoslovansko politiko blokofske nevezanosti proti sovjetski brutalni agresivnosti, ni nam pa jasno, zakaj je potrebno tako goreče sklicevanje na „miroljubno aktivno koeksistenco“, ki smo jo prav študentje v preteklih letih večkrat postavljali pod vprašaj (demonstracije Ob Kambožji, demonstracije od slovenskem manjšinskem vprašanju, demonstracije ob obisku Chabana-Delmasa itd.).

Najbolj zanimiv problem tega pisma pa je prav gotovo njegova končna oblika. Čeprav sta IO in MO sprejela to verzijo, je bila ta po pogovoru posameznikov s sekretarjem Univerzitetnega komiteja bistveno spremenjena. Poleg manjših popravkov je bil izpuščen cel prvi odstavek (vse do: Svet ljudskih komisarjev...). Vsekakor zato, da ne bi morda užalili Brežnjeva, ker bi preveč enačili obe velesili. Prav gotovo je obsojanja vreden ta vsepridužni strah pred vsakim najmanjšim možnim konfliktom, še neprijetneje in bolj zoprno pa je to, da študentska organizacija niti c najmanjših stvarih ne more samostojno odločati. Študentje sklenejo eno, pa pride sekretar UK, in sklep se spremeni. S tako prakso bo treba v bodoče najbrž nehati, sicer so prazne vse želje, da bi IO LVZ lahko začel s svežo, res študentsko politiko.

J. Z.

V OSPREDJU: JAŠA ZLOBEC
(ODGOVORNI UREDNIK TRIBUNE)
V OZADJU: LEONID BREŽNJEV

k.
nji
park
Skupni
kov je
povabila
spomenik, a
ob slavlju za
nirske organizacije.
soč pionirjev in odraslih,
so se zbrali v Tivoliju, je
toplo pozdravilo goste. Po-
tem, ko so le-ti izstopili iz
avtomobilov in si ogledali
spomenik, jih je v imenu
pionirjev pozdravil učenec
osnovne šole »Prežihovega
Voranca« iz Ljubljane Jaša
Zlobec. Leonid Brežnjev je
odgovoril s prisrčnimi po-
zdravi, ki jih sovjetski pio-
nirji preko njegovega posreduje-
jo jugoslovanskim. Medtem
ko je govoril, so pionirji v
narodnih nošah iz različnih
jugoslovanskih pokrajin že
neopazno sestavili kolo, in
so potem, ko je Brežnjev
končal svoj govor, v živah-
nem ritmu zaplesali. Sle-

DELO ★ PONEDELJEK, 1. OKTOBRA 1968

Dragi Leonid Iljič,

Bil sem zelo vesel tvojega prijateljskega obiska pri nas, saj sem po devetih letih spet začutil tvojo bližino. Sicer si bil pred tremi leti že prav blizu, samo šeststo kilometrov severno od Ljubljane in tvoj obisk so že na široko napovedovali, pa iz tega ni bilo nič.

Kljub svojemu obisku pa si me nekoliko užalostil. Veš, lahko bi spet skočil do Ljubljane in stisnil roko pionirčku, ki te je takrat tako prisrčno pozdravil. Mnogo let je že preteklo, ampak stara prijateljstva se ne pozabijo kar tako. Medtem ko se nisva videla, sem postal študent. Pa komunist seveda, saj sem tvoj prijatelj. Toliko stvari mi leži na duši, pa bi ti jih rad povedal. Veliko so mi grozili s tabo v teh zadnjih letih. Ja, če ne bom priden, pa če bomo tako grdo pisali in če bomo delali demonstracije, da bo to zate eden izgovor, da boš prišel s tanki na obisk. TEga seveda nisem mogel verjeti, saj te poznam še od takrat, ko si bil samo še general. Vidiš, postavil si jih na laž, moje partijske predstojnike. Prišel si, ves prijateljski, in pokazal, da si še prav tako prijazen kot nekoč. S tem si nam, študentom naredil veliko uslugo, saj nam ne bo mogel nihče več govoriti, da te s tem, kar delamo, izzivamo. Lepo mi bo, prijatelj, še veliko srečnih let, in dovoli mi, naj končam z besedami, s katerimi sem te pozdravil pred devetimi leti: „iskreno vas pozdravljam v imenu vseh ljubljanskih študentov“.

Prisrčen pozdrav, tvoj Jaša

28. V. sta predsedstvo in izvršni odbor SZDL Slovenije soglasno sklenila, da bo kandidat za enega od treh slovenskih članov bodočega kolektivnega predsedstva SFRJ tudi sedanjí predsednik ZIS-a Mitja Ribičič. Odločitev, da se tov. Ribičiču po grenkih izkušnjah ki jih doživljamo v času njegovega predsednikovanja ZIS-u znova zaupa eno od najodgovornejših mest v državi, ta odločitev je po našem mnenju v ostrem nasprotju z načeli osebne odgovornosti in rotacije, načeli, ki jih SZDL načelno vedno priznava in proklamira.

V govoru ob prevzemu dolžnosti predsednika ZIS-a, maja 1969, si je tov. Ribičič v imenu vlade zastavil naslednje naloge:

- izvesti družbeno in gospodarsko reformo,
- ustvariti stabilnost dinarja in naše plačilne bilance v mednarodnih gospodarskih odnosih,
- stabilizirati trg in cene,
- povečati zaposlenost v državi.

Kako je bil ta program izpolnjen vemo:

Drugo leto Ribičičevega predsednikovanja je Jugoslavija dosegla največji deficit v plačilni, bilanci po vojni. Naše gospodarstvo je zdaj drugo najbolj nestabilno gospodarstvo v Evropi. Cene, življenjski stroški, krediti so nesluteno narasli. Števil jugoslovanskih delavcev v tujini se je povečalo od 400.000 (ob nastopu Ribičičeve vlade) na 800.000 do milijona. Inflacija je dosegla tak obseg, da smo - namesto da bi po predvidevanjih gospodarske reforme prišli do konvertibilnega dinarja - morali izvesti devalvacijo. Gospodarska reforma je tako dejansko propadla oz. njeni cilji so bili zopet premaknjeni v nedogled. Položaj jugoslovanskega gospodarstva je bil katastrofalen. Najeli smo nove kredite v tujini. ZIS se je zavezal, da bo izvedel stabilizacijski program in je za to dobil še posebna pooblastila.

Toda vsa dosedanja gospodarska gibanja kažejo, da se nestabilnost nadaljuje. Cene kljub zamrzniti skokovito naraščajo, osebni dohodki se izmikajo nadzorstvu, investicije se večajo, novi jugoslovanski delavci odhajajo na delo v tujino, trgovinski primanjkljaj v prvih petih letošnjih mesecih je celo dvakrat večji kot v istem razdobju lani. Ob vseh teh neuspehih lahko domnevamo samo dvojce:

- da ZIS in njegov predsednik nista sposobna izvajati nalog, ki so jima bile zaupane, (to trdi vrsta poslancev)

- ali pa da sta z optimističnimi izjavami in obljubami, ki sta jih dajala, zavestno obljubljala to česar nista mogla storiti (kar pa bi bilo še bolj neodgovorno)

V vsakem primeru menimo da je odločitev predsedstva in IO SZDL vredna obsodbe.

Dobro se zavedamo, da je krivce za naš kritični gospodarski politični položaj mnogo, da nista to samo ZIS in tov. Ribičič. Toda s politiko vsesplošne neodgovornosti je treba prekiniti. Zahtevamo odgovornost na vseh nivojih. Voditelji SZDL naj javno pojasnijo svojo odločitev. Glede na nam dostopne informacije tudi zahtevamo, da svojo odločitev prekličejo.

Razkrinkajmo postopke s katerimi prihajajo na vodilne položaje nesposobni!

Ljubljana, 17. jun. 1971

Akcijski odbor skupnosti ljubljanskih študentov,

Trg revolucije 1/II

Najbrž je marsikateri bralec presenečen, ker Tribuna v svoji prvi številki sploh ni omenila akcije petindvajsetih poslancev in okoliščin v zvezi z njo. Naj vas potolažimo, o tem bomo spregovorili že v naslednji številki, ko bo zbrano nekoliko več dokumentacije. Tu pa objavljamo odprto pismo študentskega akcijskega odbora, napisanega v juniju tega leta. Morda se bo komu to pismo zdelo v tem trenutku zastarelo, vendar pa ga vseeno objavljamo, saj doslej ni našlo (ni moglo najti) poti v javnost. Zanimivo pa se nam zdi tudi zato, ker je bila to ena prvih javnih reakcij ob „zaprti“ listi slovenskih kandidatov za predsedstvo. Upamo, da ga bodo tako sprejeli tudi bralci, predvsem v dokumentarni luči in kot jasno reakcijo študentov ob tej aferi.

Uredništvo

BRUCOM

Dragi kolega (še raje kolegica),

Nekoliko živčno se sprehajaš gor in dol ter čakaš, kdaj ti bo dekan izročil bleščeče zeleni indeks, da boš lahko začela svoje študentsko življenje.

Novo obdobje se začneja v tvojem življenju. Čisto zares? To je odvisno samo od tebe. Če le hočeš, lahko nadaljuješ z gimnazijskim načinom dela, ne da bi se posebno pretegnil, s kratkim učenjem pred izpiti, s pridnim poslušanjem profesorjev. In potem, po petih letih, če boš priden, te bo čakala diploma. Samo vprašanje je, koliko se v takem primeru sploh lahko imenujemo študentje. Radi bi, da bi vsi vi, ki prihajate na univerzo, pa tudi mi, ki smo tu že nekaj let, začutili in vedeli, da tako ne gre. Povedali bi radi nekaj besed o študentskem gibanju. Kaj se je dogajalo prejšnje leto, to lahko zveste v prvi številki Tribune, informatorju študentske skupnosti in zbornika dokumentov ŠS, sicer pa se marsikdo od vas tudi sam spominja zasedbe filozofske fakultete, pa demonstracij itd. Pri vsem te gre za specifično vlogo študenta v družbi. Kot bodoči intelektualci se zavedamo (ali bi se vsaj morali) položaja te družbe in čutimo osnovne probleme, ki tarejo naš sistem. V tem okviru razpravljati, protestirati, boriti se, nam je od vseh najlažje, saj ne poznamo materialno-eksistenčnih ovir (družina, služba...) ki drugim slojem onemogoča odkrito konfrontacijo v kriznih trenutkih. In prav to, nenehno spopadanja z nepravilnostmi te družbe in boj za nekaj boljšega in bolj človeškega, nas šele konstituirajo kot študente. Kajti sicer ostanemo za celo življenje v brezizraznosti, v katero nas je najprej zaprl gimnazijski sistem drila, kasneje pa trikotnik službe-dom-družina, ki v nas ubijeta svobodo in neodvisnost. Bodimo svobodni vsaj teh nekaj let, obrnimo se z obrazom proti univerzi in družbi ter izbruhnimo vse, kar tiči v nas. Saj nam bo potem ostalo še dovolj mirnih in pohlevnih let za zapečkarje.

Samo nenehna aktivnost, neprekinjeno stanje budnosti in vzbujenosti nas lahko obdrži pri življenju. Zato dragi kolega, ko boš dobil svoj novi indeks, in ko boš slišal od dekana priporočilo o učenju, učenju in še enkrat učenju, moraš to učenje zastaviti bolj na široko. Učni sistemi že čakajo, da jih boš spremenil, profesorji se že tresejo pred tvojo ostro analizo njihovih predavanj, transparenti so že zbiti in napisani in samo še čakajo tvoje močne roke, fakultete so prijazne in tople, kdaj jih boš zasedel!

pozdravlja in vabi te v svoje vrste Akcijski odbor

samoupravljanje v tiskarnah

Vsi, ki ste letošnje šolsko leto prebirali Tribuno, ste lahko ugotovili, da je v zadnjih mesecih začela silno neredno izhajati, da smo eno številko (23) celo preskočili itd. V izredni številki smo poskušali razloge za to na kratko opisati. Naj jih še enkrat nevedem. V tiskarnah, kjer naj bi Tribuno tiskali, so si začeli izmišljevati najrazličnejše izgovore: o pokvarjenih strojih, o prezasedenosti strojev, o pomanjkanju delavcev, o njihovem odhodu na orožne vaje, o tem da so ravnokar prodali stroj itd. Nekajkrat so se direktorji poslužili tudi izgovora, češ da so delavci odbili tiskanje. Po pogovoru z delavci so bili ti razlogi ovrženi, delavci pa si tega niso upali povedati, boječ se za svoje službe.

Po vsem tem je v juliju tega leta poslanec kulturno-prosvetnega zbora Drago Šega vprašanje o razlogih netiskanja postavil v skupščini. Odgovor sekretarja sekretariata za informacije pri IS SRS Boštjana Barboriča je v toliki meri zanimiv in poučen, da ga moramo vsaj v skopih besedah predočiti našim bralcem.

Tretji del Šegovega vprašanja je bil:

„Ali so naše tiskarne gospodarska podjetja in poslovni servisi, ki izvršujejo tekoča naročila, ali pa so jim morda v našem sistemu zaupane mimo tega še posebno pravno nedefinirane dolžnosti političnega in idejnega selektorja našega periodičnega in drugega tiska?“

Tovariš Barborič je podal izčrpen-odgovor:

„Želim poudariti, da so naše tiskarne polnopravna gospodarska podjetja, ki povsem avtonomno odločajo, katera naročila bodo prevzela. Ne obstaja nikakršna obveznost sklepanja pogodb, niti obveznost dajanja pooblastil eventualnih odklonitev. Razlogi odklonitev so pri tem povsem irelevantni. Hkrati je treba dodati, da so tiskarne po zakonu o tisku v določenih primerih subsidiarno kazensko odgovorne za kazniva dejanja, storjena s tiskom (čl.118 in 119 tega zakona).—Neodvisno od primera odklonitve tiskanja „Tribune“, s katerim tovariš poslanec povezuje svoja vprašanja, bi rad opozoril še naslednje: Sodim, da v našem sistemu - in sicer na osnovi priporočil in stališč skupščine SRS o družbeni samozaščiti - lahko govorimo o tem, da ne obstaja samo pravica, ampak tudi politična obveznost slehernega državljana in kolektiva, da preprečuje družbeno škodljiva dejanja. Vendar tudi na tej podlagi ni mogoče izvajati zaključka, da je našim tiskarnam zaupana dolžnost političnega in idejnega selektorja tiska.“

Odgovor je brez dvoma silno zgovoren. Vedeti moramo, da je treba vsako tiskovino avtomatično poslati javnemu tožilcu, da se torej ni bati, da bi kaka grdobija po pomoti zagledala beli dan. S tem da vlogo cenzorja prevzamejo tudi tiskarne (beri-direktorji), se samo podvoji cenzura; kar pa navsezadnje ne bi bilo najhujše. Saj pravzaprav ni bistvene razlike, če ti časopis zapleni tožilec, ali pa če ga tiskarna sploh ne tiska; čeprav je druga varianta bolj zvita, saj navzven ostane situacija brez pravnega konflikta. Hujši je drugi problem. Časopis v nemilosti, konkretno Tribuna, si zelo težko najde tiskarno. SAj se povsod boje sitnosti. Tako nam je tiskanje onemogočeno brez pravega vzroka, tako za naprej, po stari ciganski logiki. O tem, koliko je direktor tiskarne usposobljen oceniti protidržavno vsebino tekstov (večina prepovedanih tekstov po Jugoslaviji je strokovnih), ni vredno izgubljati besed.

Po eni strani je ta kratki zapis vnaprejšnje opravičilo bralcem za morebitno neredno izhajanje Tribune v tem letu, po drugi strani pa se znova odpira že dolgo aktualno vprašanje. In sicer študentska tiskarna. Če bi hoteli študentski tisk res avtonomno razviti, bi potrebovali lastno tiskarno, t.j. lasten tiskarski stroj. Tu ni samo Tribuna, so še interna fakultetna glasila, študentska založba, pa osnutek za nov medfakultetni informativni tednik, pa Slovensko podpodje Milana Dekleve itd. Vsi se še spominjamo težav, ki smo jih imeli s tiskanjem oznanil, protestnih pisem, pozivov na demonstracije ...

Cenzure, pritiskov in groženj nas lahko reši le lastna tiskarna.

Jaša Zlobec

... vprašujem sam vase: ali nisem preveč odprta knjiga tisočerih perverzних sanj, ali me čakajo konji, ali me čakajo čebelice? ali so doli ob reki že kamni navajeni na mojo hojo, ali so vali že navajeni moje neme prisotnosti? nimam glave in ne čutim nobene samote.

račelj sem svojim mislim — ne morem jih pustiti prosto hoditi v goste, elementarnim silam neba enako močne nagone, ki sem jih že zatrl, hočejo obiskovati v meni. in bdeti ji je treba sleherno uro: če suženj uide k sužnju in si dasta roke, le kaj bo ostalo od mojega praznega miru?

sanjam sem se pa smejal in sem jih pobijal. dokler se ni nekega dne prikazal že milijon let ljubljani obraz, v moj najgloblji alkoholni sen — spanje in bedenje sta različni imeni za isto stanje duše; življenje je to — je hušknil z nekaj satanskega nadaha. in nisem mogel zanikati: ubit sem v tej priko- vanosti in sam.

pa prašajo kinci: kaj razkladaš črepinje svoje privatnosti pred naša še malo upajoča obličja, nam voljo ubijaš, srce mehčaš, nehoče prepričuješ, da so si enake krivulje privatnih usod. pa odgovarjam kincem v neskončnem miru sedeč: jebite se, fantje! in ijim pravim: slep biti in ne vedeti za to — mar bi bilo napak reči smrt? medtem ko slep biti in slepo obvladovati — ali ni to obvladovanje teme? večne simbolične noči? smrti?

mrtve ribe ležijo na produ. zdi se mi prav ostati tukaj in reči: sva se našla, moj obljubljeni dom? z zavestjo podle izdajice odhajam vendarle naprej, boječ se stalno in trepetajoč: nekoč bom resničen in bom zmogel ostati med ribcami.

zaspanček razkodranček

Glejte ga, zamazanca,
Zaspančka RAZkodrančka!
Nohti na obeh rokah
dolgi, črni, da je strah!
Ker ne čee se vsak dan,
je razkuštran ko cigan.
Kdor ga vidi, ostrmi:
Fej! Zaspanec — si to ti?

Tribuna je trdoglava, trmasta in optimistična. Po že treh neuspešnih poskusih v preteklih treh letih, spet odpiramo prostor vam na uslugo. Brezplačno vam ponuja naš papir za vaše želje, nasvete, ukore. Daje vam možnost objavljati male oglase, pisma bralcev in podobne važne stvari. Tribuna bo odslej objavila vsak oglas, ki bo v kakršni- koli zvezi s študenti, študijem ali univerzo. Tribuna je slaba, grda, borna — pišite ji, pritožite se, izlijte žolč, popljuvajte papir, znebite se nočne more.

Tribuna je odlična — pokažite, povejte ji to.

Predvsem pa oglašajte se, da bomo vede- li, da ste živi, da migate, da ste!

Torej — čakamo vas, z odprtimi rokami, vlažnih oči in s pričakujočim upanjem.

P.S. Če hočete, pridemo tudi na dom.

preberi!

PODOBOR IAESTE LJUBLJANA

NATEČAJ

Jugoslovanski odbor IAESTE razpisuje natečaj za opravljanje počitniške strokovne prakse v tujini v času od maja do novembra 1972 za študente tehniških fakultet Univerze v Ljubljani. Prakse trajajo najmanj 6 tednov.

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da so pri dosedanjem študiju pokazali dobre rezultate in da imajo povprečno oceno najmanj 3 oz. 7
- pravico sodelovanja pri natečaju imajo redno vpisani študenti v 3. in 4. letniku
- da obvladajo enega od naslednjih tujih jezi- kov: angleščina, nemščina, francoščina, italijan- ščina ali ruščina
- da niso starejši od 27 let
- da niso v času študija izgubili leta

Kandidati bodo po končanem natečaju oprav- ljali izpite iz enega ali več navedenih tujih jezi- kov. Čas izpitov bo naknadno sporočen, začeli pa se bodo po 15. novembru.

Natečajne liste dobite pri svojih fakultetnih odborih oz. združenjih ali na pododboru. Izpol- njene liste morate vrniti do 10. novembra, ko se bo natečaj zaključil. Po končanem natečaju bodo fakultetni odbori in združenja sestavili dokončni seznam študentov, ki so se prijavili za natečaj.

Dopuščamo možnost, da si študenti sami preskrbijo prakso v tujini (rezervirana praksa). Tudi ti študenti se morajo prijaviti za natečaj — rezervirana praksa, z dokazili o strokovnosti pa morajo prispeti na naš pododbor do 1. maja 1972.

S podrobnostmi o opravljanju prakse v tujini se lahko seznanimate na našem pododboru IAESTE Ljubljana, Trg revolucije 1 (soba 58) med urad-nimi urami, vsak dan razen sobote od 11 — 13h.

Ljubljana, 17.9.1971

Pododbor IAESTE Ljubljana

INTERLINK, Via S. Gonda, 71,50047 PRATO, Italy

Zgornji naslov pomeni organizacijo, ki se bavi s posredovanjem naslovov dopisovanja si željnim zemljanom.

Pišite jim, poslali vam bodo vpisni obra- zec in člansko karto. Za poštno usluge hočejo le 250 italijanskih lir.

Dopisovanje se ima vršiti v jezikih — angleškem, nemškem in podobnih.

Wellcome, willkommen, benvenuti!

IZVESTJA